

Kuin samasta puusta

Pyörätuolirugbytaustaiset ikätoverit **Toni Piispanen** ja **Peter Genyn** kilpailevat Rion paralympialaisissa T51-luokan 100 metrin ratakelauksen kultamitalista.

TEKSTI: LAURI JAAKKOLA KUVAT: RIKU VALLEALA, BELGIAN PARALYMPIAKOMITEA

Toni Piispanen vaihtoi pyörätuolirugbyn ratakelaukseen vuonna 2010 ja on noussut T51-luokan 100 metrin valtiaaksi kuluvan vuosikymmenen aikana.

Kun Piispanen kelasi kesäkuussa 2015 Sveitsin Arbonissa luokan uu-

deksi maailmanennätykseksi 20,47, näytti kaikki olevan valmista uran toisen 100 metrin paralympiakultamitalin voittamiseen Rioissa syksyllä 2016.

Syksyllä käydyissä MM-kilpailuissa Qatarin Dohassa Belgian Peter Genyn kuitenkin pääsi yllättämään Piispanen 100 metrin finaalissa. Piispanen ote

lipsahti hitusen työntörenkaasta lähdössä, eikä voittotaisteluun ollut enää asiaa.

- Korkeassa vammaluokassa, jollainen meidän T51 on, virheet näkyvät ajallisesti kaikkein vahvimmin. Pieni virhe voi näkyä kymmenyksinä loppuajassa, sanoo Piispanen, joka jäi Do-



Toni Piispanen.



Peter Genyn.

han finaalissa Genynistä puoli sekuntia (20,93–21,43).

MM-kilpailujen jälkeen Piispanen meni leikkaukseen, jossa hänen oikean käden kynnärhermonsa vapautettiin. Vasemmalle kädelle sama oli tehty vuotta aikaisemmin.

– Kelaajien tyyppivamma, Piispanen toteaa.

Leikkauksen jälkeen Piispanen olkapää tulehtui ja se hoidettiin kortisonilla. Harjoituskausi pääsi alkamaan kuukauden myöhässä, tammikuun puolivälissä. Takaiskun vuoksi Piispanen laittaa kauden kaikki paukut nyt vain Rioon, kesällä ei vielä huipputuloksia odoteta.

Suomella on kolme ratakelauksen 100 metrin maailmanennätyksen haltijaa: Piispanen T51-luokassa sekä **Leo-Pekka Tähti** ja **Amanda Kotaja** T54-luokassa. Koko kolmikko joutui kuitenkin tyytymään Dohassa hopeamitaleihin 100 metrillä.

– Melkein ollaan nyt kaikki suomalaiset haastajan asemassa. Se voi sopia meille ihan hyvin, tulee ylimääräistä aggressiivisuutta tekemiseen, kun haluamme palauttaa meidät sinne, mihin kuulutaan, Piispanen pohtii.

Piispanen menestys loi uskoa

Piispanen kanssa Rion kullasta kisaava Genyn on taustoiltaan hyvin samankaltainen kuin suomalainen kilpaveljensä: molemmat ovat syntyneet vuonna 1976, molemmat aloittivat pyörätuolirugbyn 90-luvun puolivälissä ja molemmat siirtyivät 2010-luvulla ratakelauksen pariin.

– Mursin jalkani pahasti, eikä se parantunut kunnolla. Lääkäri sanoi, että rugbyn jatkaminen olisi liian riskialtista. Olin käyttänyt kelaustuolia jo pitkään oheisharjoitteluun, ja kun en saanut enää pelata rugbya, päätin kokeilla uutta uraa ratakelajaana, Genyn kertoo vuonna 2013 tapahtunutta lajin-

vaihtoaan.

– Tunsin Tonin hyvin rugbyn parista ja tiesin, että olimme rugbytuoleilla olleet kutakuinkin yhtä nopeita. Hänen menestyksensä sai minut uskomaan, että voisin pärjätä ratakelauksessa, hän jatkaa.

Piispanen ja Genyn olivat molemmat rugbyuransa alkuvaiheissa luokitukseltaan 2,0 pisteen pelaajia, ja molempien luokitus tippui ajan myötä 1,5:een.

– Peter on sellainen tyyppillinen pitkäkätinen kelaaja, eli vahvimmat ominaisuudet tulevat kiihdytyksen puolivälissä. Ensimmäiset 20 metriä eivät ole hänen vahvinta aluettaan, joskin MM-kilpailuissa kiihdytysvaihekin sujui häneltä hyvin, Piispanen selvittää.

– Moni T51-tetraluokan ratakelaja on aiemmin pelannut rugbya. Se kehittää samoja ominaisuuksia, joita tarvitaan ratakelauksessa. Se on älyttömän hyvä pohja sprinttilajeihin, Piispanen sanoo. ●

Kultamitalit kovan työn takana

Suomella on neljä ratakelajaa, jotka voi laskea Rion paralympialaisissa mitalisuosikeiksi, kaiken onnistuessa jopa kultamitalikandidaateiksi: **Leo-Pekka Tähti**, **Amanda Kotaja**, **Toni Piispanen** ja **Henry Manni**. Kaikilla on kuitenkin luokissaan myös vahvat kilpakumppanit, jotka suomalaisten täytyy voittaa korkeimmalle palkintokorokkeelle noustakseen.

T34: Manni vs. Ktila

Tunisian **Walid Ktila** on hallinnut jo pitkään T34-luokan kelausmatkoja. Henry Manni kelasi Dohan MM-kilpailuissa kolme mitalia. Rioissa T34-luokassa kelataan 100 metrillä, jossa Manni oli Dohassa viides sekä 800 metrillä, jossa hän voitti pronssia.

T51: Piispanen vs. Genyn

Belgian **Peter Genyn** yllätti hallitsevan paralympiavoittajan Toni Piispanen Dohan MM-kilpailujen 100 metrin finaalissa. Tämän lehden painoonmenohetkellä Piispanella oli kuitenkin hallussaan maailmanennätys 20,47. Ajat Dohan finaalissa: Genyn 20,93–Piispanen 21,43.

T54: Tähti vs. Liu

Kiinalainen **Yang Liu** kilpailee säästeliäästi, joten Leo-Pekka Tähti kohdanee hänet seuraavan kerran vasta Rion finaalissa. Dohan MM-kilpailuissa Liu kelasi satasen mestariksi huippuajalla 13,77 ennen Tähteä (13,84). Tähtien maailmanennätys Lontoon paralympialaisista on 13,63.

T54: Kotaja vs. Liu

Amanda Kotaja voitti Dohassa 200 metrin MM-kultaa, mutta laji ei kuulu Rion paralympiaohjelmaan. Satasella Kiinan **Wenjun Liu** (16,08) voitti Dohassa Kotajan (16,32), vaikka suomalainen lähti kisaan tuoreena maailmanennätysnaisena kelattuaan kesällä Arbonissa ajan 15,64.